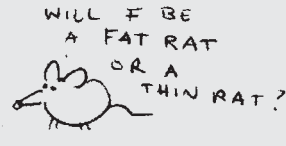
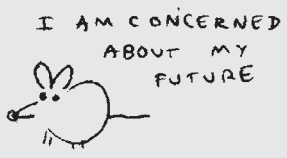
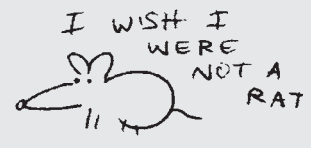

RATS by ST PASTIS

© 2/1/12 SP

RAT by ST PASTIS

© 2/1/12 SP

Iljetävää sen olla pitää

Ville Hänninen

Stephan Pastis on tehnyt rumasti piirtämisestä hyveen. Hänen Helmiä sioille -sarjansa ei hivle silmiä mutta poikkeaa sanomalehtisarjakuvien liukuhinatavarasta kuin lipeäkala allaslohesta.

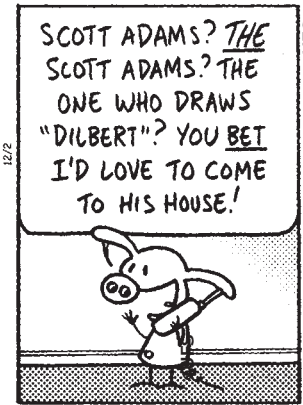
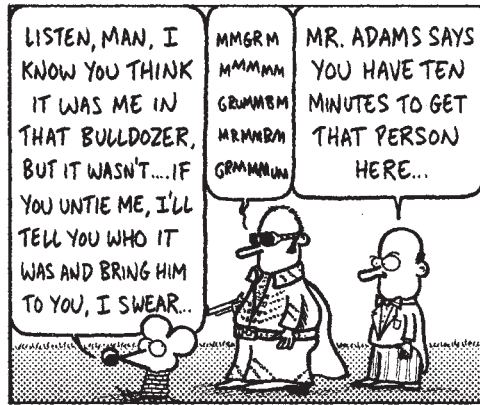
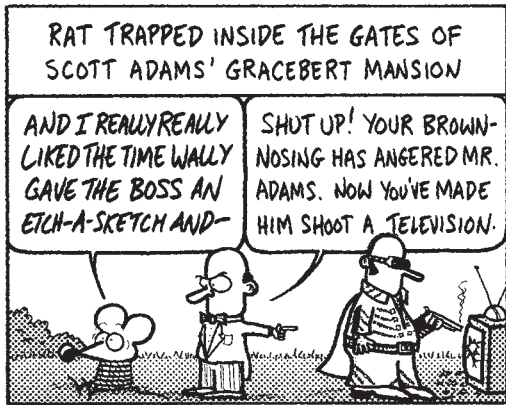
Moni on varmasti katsonut aluksi ihmetellen eri sanomalehdissä ilmestyvää Helmiä sioille -sarjakuvaa, jonka kokkelman Sammakko julkaisi tänä syksynä. Se on eläinsarjakuva, mutta aivan jotain muuta kuin tavanomaista söpöilyä.

Tyhmänpuoleinen possu ja viiltävän ilkeästi sanaileva rotta tuntuvat aluksi

luotaantyöntäviltiltä, mutta kun sarjaa lukee enemmän, ihmisiä eläinten vaatteissa tarkastelevasta sarjakuvasta alkaa nauttia. Kyynistä ja rumaa, mutta ainakin viihdyttävämpää kuin Jermulan poikien 50 vuotta jatkunut laiskottelu tai ylituotteistetun irvikissan epävitsailu lasagnesta ja isännästään.

Pastis vierailee toisinaan sarjassaan, mutta ei tupakoi tosielämässä.

Pastis on syvästi kiitollinen Scott Adamsin antamasta alkusysäyksestä uralle.

Langan päähän saatu Helmiä sioille -sarjakuvan piirtäjä Stephan Pastis ei ole yllätynyt siitä, että Helmiä sioille jakaa vahvasti mielipiteitä. Toiset pitävät, toiset kavahtavat.

"Huumorini on melko kuivaa ja häijyäkin, enkä alleviivaa sitä turhaan. Joitakuita saattaa myös häiritä se, etten osaa lainkaan piirtää", hän naurahtaa ja iloitsen siitä, että kuvapuhelinta ei ole vielä keksitty.

Pastisin mukaan Yhdysvaltoihin on kehkeytnyt pieni vaihtoehtoisen sanomalehtisarjakuvan buumi. Nyt kaivataan riskinottoa.

"Monet klassikkosarjat kuten Masi tai Harald Hirmuinen ovat jatkuneet jo vuosikymmeniä, ja sen kyllä huomaa. Tekijätkin ovat myöntäneet, että heillä ei ole tarvetta keksiä uusia ideoita. Kyse on kuitenkin sanomalehdestä, joten voisihan siellä olla jotain uuttakin, sen sijaan että samoja vitsejä kierrätetään vuosikymmenestä toiseen."

Ehkä tämän vuoksi amerikkalaisiin lehtiin on tullut muutamia sarjakuvia, joissa sanaillaan hiukan nasevammin ja jopa ilkeämmin kuin yleensä on tapana.

"Darby Conleyn Vastakarvaan ilmestyy jo sadoissa sanomalehdissä. Newyorkilaiset Tom Tomorrow ja Ted Rall tekevät purevaa poliittista lehtisarjakuvaa. Ruben Boiling on absurdin hauska. Myös jotkut internet-stripit kuten amerikkalaisen japanilaisen Tatsuya Ishidan Sinfest ilahduttavat tuoreudellaan."

Dilbert diggasi Rottaa

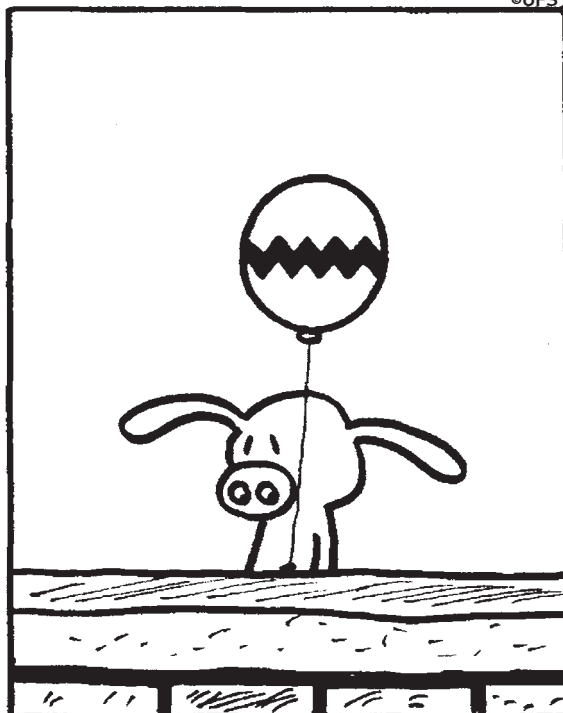
Pastis on piirtänyt sarjakuvia pienestä pitäen, mutta hän oli pitkään sitä mieltä, ettei piirustustaito riittä "oikean sarjakuvan" tekemiseen. Niinpä Pastis luki itsensä lakimieheksi ja toimi vakuutusjuristina useiden vuosien ajan.

"Suoraan sanottuna, inhosin sitä työtä. En ollut siinä kovin hyvä, ja

se söi minua sisältä päin. Vuonna 1997 loin toimistossa istuessani rottahahmon, josta aloin jalostaa strippisarjaa."

Aluksi Helmiä sioille ei kelvannut millekään sarjakuvia jakelevalle syndikaatille, mutta Dilbert-piirtäjä Scott Adamsin (ei hänkään varsinainen Michelangelo) kehuttua sarjaa faneilleen sana hyvästä jutusta levisi. United Features -yhtiö uskaltautui ottamaan erilaisen sarjakuvan listoilleen, ja vähä vähältä yhä useampi sanomalehti on alkanut julkaista sitä. Tällä hetkellä Helmiä sioille ilmestyy 300 eri lehdessä.

"Mitäpä sitä kiistämään. Suurin sarjakuvallinen esikuvani on juuri Adams ja hänen Dilbertinsä. Kun aloitin sarjakuvien teon, tutkailin sarjan rakennetta ja Scottin tapaa laukaista vitsejä. Pidin hänen kyynisestä näkökulmastaan maailmaan. Niinpä loin sarjan, jossa söpön näköiset eläimet kertovat joskus vähemmän söpöjä totuuksia maailmasta."

Stephan Pastis muistaa velkansa myös Charles M. Schulzille.

Kuriton kuraattori

Aivan täysin Pastis ei ole heittäytynyt Sian ja Rotan varaan. Hänen vaimonsa pelkää, että kallis lakimieskoulutus menee hukkaan ja kaksilapsinen perhe saataisi jonakin päivänä jäädä puille paljaille, mikäli Helmiä sioille -sarjasta ei tule kesto-hittia. Niinpä Pastis hankki uuden, "oikeankin" työn. Hän työskentelee osapäiväisesti ensimmäiselle idolilleen, Charles M. Schulzille omistetun museon kuraattorina ja Tenavat-lisenssituotteiden oikeuksien valvojana.

Helmiä sioille-sarjassa on nähty toisesta yhteydestä tuttuja lavasteita; miniflyygeli, koirankoppi, psykiatrikoju...

Pastis harrastaa muutenkin runsaasti sanomalehtisarjakuvien parodioita. Eläimet ovat vitsailleet niin Jeren, Kamujen, Harald Hirmuisen kuin monen muunkin suositun sarjan kustannuksella. Pastis on myös piirtänyt näiden hahmoja sarjakuvaansa. Hän ei kuitenkaan pelkää joutuvansa käräjille tekijänoikeussyytöksistä.

"Parodia on sallittua amerikkalaisessakin oikeusjärjestelmässä. Sanomalehtisarjakuvien lempeä pilkkahan on tuttuja jo Mad-lehden ensimetreiltä 1950-luvulta. Lisäksi minähän olen entinen lakimies, joten tunnen kyllä tarvittaessa pykälien jokaisen koukeron", Pastis vitsailee.

"Kyse on myös piirtäjien välisestä keskinäisestä vitsailusta, joka voi olla ulkopuolisenkin mielestä hauskaa. Tunnen esimerkiksi hyvin Rick Kirkmanin, joka tekee Baby Blues -sarjakuvaa Jerry Scottin kanssa. Laitoin Baby Blues -hahmot vierailemaan sarjakuvassani useiden päivien ajan, mistä Rick oli aivan riemastunut. "Palkkioksi" hän piirsi minun hahmoni pehmoelukuksi Baby Bluesiin!"